

สิ่งทีรู้

พระอาจารย์สงบ มนัสสนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “โลกนี้ไม่มีสาระ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคารพ ลูกเกิดความคิดแว็บหนึ่งขึ้นมาว่า ถ้าในโลกนี้มีแต่กิเลสกับกรรม สาระความเป็นไปของสิ่งทั้งหลายก็ไม่มี ความเข้าใจเช่นนี้ถูกหรือไม่ หลวงพ่อช่วยแนะนำ หรือหากเป็นความคิดที่ควรติเตียนก็ขอหลวงพ่อบรรเทาด้วย กราบขอบพระคุณอย่างสูง

ตอบ : นี่ผู้ถามเานะ โลกนี้ไร้สาระ ถ้าโลกนี้ไร้สาระ เวลาถ้าจิตมันตื่นะ เวลาปฏิบัติ ถ้าบอกว่าโลกนี้ไร้สาระ มันไม่มีอะไรเลย มีกิเลสกับกรรม

แต่เรามองได้อย่างไรว่าอะไรเป็นกิเลส อะไรเป็นกรรมละ ถ้าเรามองเห็นว่าโลกนี้ไม่มีแก่นสาร ในโมฆะราชใน ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงตาท่านเทศน์บ่อย “โมฆะราช เธอจงดูโลกนี้เป็นความว่าง” เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง โลกนี้มันมีสาระหรือไม่มีสาระไง มองสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันไม่มีสิ่งใดเลย “แล้วเธอกลับมาถอนอัตตานุปฏิฐิของเธอด้วย”

เรามองไปหมดเลย โลกนี้เป็นความว่าง โลกนี้ไม่มีสิ่งใดเลย แล้วเราเย็นขวางอยู่ไง ถ้ามันเย็นขวางอยู่ไง เห็นไหม ในสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติได้ง่าย เราจะมองคนอื่นได้ง่าย เามองส่งออกนึ่ง่ายมากเลย แต่รู้จักตัวเองได้ยาก

นี่ก็เหมือนกัน โลกนี้ไร้สาระ โลกนี้ไม่มีแก่นสารฯ แล้วถ้าจิตมันพัฒนาขึ้น เวลาที่มีสติสัมปชัญญะก็เป็นอย่างนี้ วันไหนเวลาจิตมันเสื่อมนะ โลกมันทับมาแบนแต่ดแต่เลย ใ้ที่ไม่ มีสาระฯ มันทำให้เจ็บช้ำน้ำใจมากเลย แบนแต่ดแต่เลย

แต่เวลาจิตมันดี โอ้ย! โลกนี้ไม่มีสาระ โลกนี้ไม่มีสิ่งใดเลย นี่เพราะจิตเราดีไป ถ้าจิตเรา ดี เวลาเรามีสติมีปัญญา เราพิจารณาของเรา มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้เพราะว่ามันปล่อยวาง มันสดชื่นของมัน มันเป็นอิสระของมัน

แต่โดยธรรมชาติของมันนะ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ตัณหาความทะยานอยากเหมือนยางเหนียว ยางเหนียวมันแปะติดไปหมดไป เวลาสิ่งที่เรา ควบคุมไม่ได้มันก็แปะไปทั่ว พอแปะไปทั่ว มันขัดข้องหมองใจไปทุกเรื่องเลย เรื่องเล็กๆ น้อยๆ เรื่องสิ่งใดมันสะอึดใจไปหมดนะ มันเจ็บช้ำน้ำใจไปทั้งนั้น เวลาจิตมันเสื่อม เวลาจิตมันดีนะ ยางเหนียว โอ้ย! มันเก็บไว้ได้อย่างดีเลย ไม่ติดอะไรเลย ปล่อยวางได้หมดเลย นี่พูดถึงว่า ถ้าพูด ถึงถ้าจิตมันสูงนะ

เวลาจิตเขาบอกว่า ลูกเกิดความคิดแว็บหนึ่งขึ้นมาว่า ถ้าโลกนี้มีแต่กิเลสกับธรรม สาระความเป็นไปของสิ่งทั้งหลายก็ไม่มี เข้าใจเช่นนี้ถูกหรือไม่

ถ้าเข้าใจเช่นนี้ คำว่า “ถูก” เข้าใจเช่นนี้ถูก ธรรมะท่านสอนแนวทางแบบนี้แหละ แต่ การสอนแนวทางแบบนี้มันอยู่ที่ผู้ประพฤติปฏิบัติ ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถ้าได้ตามความเป็นจริง สมความเป็นจริง มันก็จะอยู่กับจิตดวงนั้น จิตเป็นธรรมฯ ธรรม ธรรมธาตุ สิ่งที่เป็นธาตุของ ธรรม ถ้าธาตุของธรรมมันเป็นโดยเนื้อหาสาระเลย มันสำรอกมันคายกิเลสตัณหาความทะยาน อยากรไปทั้งหมด

แต่เวลาของเรา ดูทางโลกสิ ทางโลกคนมีการศึกษาฯ มีสติปัญญาทั้งนั้นนะ แต่เวลา เขาเกิดผลกระทบขึ้นมาในหัวใจของเขา เขาควบคุมใจของเขาไม่ได้ทั้งนั้นเลย แต่คนที่จิตใจที่

เขาฝึกหัดขึ้นมาบ้าง เขาก็ควบคุมใจของเขาได้เป็นครั้งเป็นคราว แต่ถ้าเขาไม่ได้ควบคุมแล้ว เดียวมันก็เสื่อมไป นี้อุณหภูมิภาวะของจิตมันมีหลายชั้นหลายตอนขึ้นไป

ไฉนนี่เวลามันมีปัญญา ความคิดก็แวบขึ้นมาได้หนึ่ง

ถ้ามีอย่างนี้เขาเรียกธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดคือว่า ไปหาครูบาอาจารย์ให้ครูบา อาจารย์สั่งสอน ก็หาว่าครูบาอาจารย์ท่านลำบากเอียง แต่ถ้าเราสั่งสอนตัวเราเองได้ไง เรามีสติมี ปัญญาสามารถยับยั้งความคิดเราได้เอง เรามีความมีสติปัญญาสามารถวินิจฉัยได้เอง เห็นไหม **อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน** ที่ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติท่านก็ ประพฤติปฏิบัติอย่างนี้ ปฏิบัติให้รู้จริงเห็นจริง

ฉะนั้น สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นคือว่าธรรมเกิด ๆ ธรรมมันเกิดไฉ่ ความคิดของเรามันเกิดขึ้นเอง มันรู้เองเห็นเองแล้วซาบซึ่งมาก แต่มันชั่วคราว คำว่า “ธรรมเกิด” ไม่ใช่อริยสัจ

ถ้าอริยสัจ สี่ล สมภาติ ปัญญา เวลามันเกิดขึ้นมา มันต้องบริหาร มันต้องจัดการ มันต้อง มีความวิริยอุตสาหะ มีการกระทำ มีการหมั่นเพียร มันเป็นอย่างนั้นนะ มันได้บริหาร มันได้ จัดการขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

แต่ถ้าธรรมเกิด ๆ ฉะนั้น เวลาธรรมเกิดในตำรับตำราเขียนไว้อย่างนั้น บอกไว้อย่างนั้น แต่เวลาหลงตาท่านพูดว่ากิเลสเกิด ๆ พอมันเกิดแล้วอยากรู้ อยากเห็น อยากเป็น อยากเป็นมัน ก็เหมือนกับแทงหวยถูกหรือผิด อยากได้ ๆ แต่ไม่ได้มาจากการทำหน้าที่การงาน

การทำหน้าที่การงาน เราหาอยู่หากินขึ้นมา เราสะสมของเรา เราประหยัดมัธยัสถ์ของเรา เราเหลือของเรา เราเก็บของเรา นั้นเป็นสมบัติของเราที่เราแสวงหา ในการแทงหวยถูกหรือ ผิดมันอยู่ที่การเสียดสังเคราะห์

ไฉนนี่ก็เหมือนกัน เวลาธรรมเกิด ๆ มันเหมือนเสียดสังเคราะห์ เหมือนเสียดสังเคราะห์เสียดสังเคราะห์ เกิดขึ้น ฉะนั้น เสียดสังเคราะห์มันก็เสียดสังเคราะห์ในสิ่งที่ดี เพราะมันเกิดขึ้นมาแล้วเรามีรสชาติ เรามี ความภูมิใจ มันสะเทือนใจ มันก็เหมือนกับเวลาเราเสียดสังเคราะห์แล้วมันถูก

เวลามันผิดละ เสียงหายแล้วมันผิดใจ ฉะนั้น หลวงตาท่านบอกว่ากิเลสเกิด ในพระไตรปิฎก ในตำราบอกว่ธรรมเกิด ๆ เวลาธรรมเกิดมันผิดขึ้น ๆ ผิดขึ้นเป็นความรู้ความเห็นอย่างนี้ แต่ถ้าหลวงตาท่านบอกว่า เวลามันผิดแล้วมันอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น นั่นท่านเลยบอกว่ากิเลสเกิด

คำว่า “กิเลสเกิด” มันเป็นวินิจฉัย เป็นการวินิจฉัยของปัญญาของครูบาอาจารย์แต่ละองค์ว่าสิ่งนั้นมันจะเป็นคุณหรือเป็นโทษ สิ่งนั้นเป็นคุณ ๆ เป็นคุณเพราะมันเกิดแล้วมันมีความสุข มันมีความสุขมีความพอใจนะ แต่ถ้าเวลามันติดนั่นนะ ไร้สุขไร้พื่อนั้นเป็นอะไร ไร้นี้เรียกว่าธรรมเกิด

เขาถามว่า โลกนี้ไม่มีสาระ แล้วให้หลวงพ่อดิฉัน

ถ้าวินิจฉัยก็วินิจฉัยอย่างนี้ จะบอกว่ามันไม่มีเลย ไม่มีเลยมันมาจากไหน มันก็มาจากจิตของเรา มาจากความรู้สึกของเรา มันก็มีของมัน แต่มีแล้วมันเป็นประโยชน์หรือเป็นโทษกับผู้ที่เกิดขึ้นละ ถ้ามันเป็นประโยชน์มันก็ดีไป ถ้ามันเป็นโทษก็ต้องว่ากันตามนั้น จบ

ถาม : เรื่อง “ไม่เห็นจิต”

หลวงพ่อกับ หลังจากทีผมนั่งภาวนาแล้วตัวหมุน ผมก็เริ่มนั่งใหม่ แล้วกำหนดอานาปานสติเหมือนเดิม คราวนี้มันก็หมุนเหมือนเดิม แต่ผมเพียงแคไปรู้ว่าไม่หมุนไปตามมัน กลับมากำหนดอานาปานสติ เหมือนอาการหมุนก็ค่อย ๆ หายไป

คราวนี้อาการที่เกิดขึ้นมาก็คือมันสงบ สงบมากจนรู้สึกว่ามีอะไรเลย แต่ผมก็พยายามกำหนดลมหายใจต่อ แต่อาการมันก็หยุดอยู่ที่ตรงนี้ นั่ง เจ็บ อึด ไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น พอถึงตรงนี้ผมควรนึกภาพกายบ้าง พยายามนำมาพิจารณาบ้าง พอได้นิดหน่อยแต่ไม่คืบหน้า เพราะไม่รู้ว่มาถูกทางหรือเปล่า มันไม่มันใจครับ ผมอยากถามหลวงพ่อกว่ ผมควรทำอย่างไรต่อไปดี

ตอบ : ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติเรามีการศึกษา ศึกษาทางปัญญาขึ้นมา ปริยัติขึ้นมา ปริยัตินี้เป็นแนวทางการศึกษา เป็นทฤษฎี เวลาปฏิบัติๆ เวลาปฏิบัติแล้วมันจะเกิดการกระทำ พอเกิดการกระทำขึ้นมาแล้วมันจะมีผลตอบสนอง ถ้าผลตอบสนองนี้มันมีถูกและผิด

พอถูกและผิด ถ้าผิดมันก็เป็นมิจฉา มิจฉาก็ต้องแก้ไขให้เป็นสัมมา สัมมาคือมันถูกต้องดีงาม เวลาปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติจนกว่าเราจะมีสติปัญญาของเรารู้เท่าตามความเป็นจริงของเรา ถ้ามันเป็นความจริง ข้อเท็จจริงอันนั้นมันปฏิเวธคือความรู้แจ้ง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่เราปฏิบัติ โดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้ประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็มีหลงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นผู้ที่รื้อค้น เป็นผู้ตีแผ่หัด เป็นผู้ที่ค้นคว้าในใจของท่านจนประสบความสำเร็จ การที่จะประสบความสำเร็จมันต้องมีผลกระทบมากมายมหาศาล ความผลกระทบมากมายมหาศาล เวลาท่านสอนขึ้นมา ท่านถึงมีองค์ความรู้ของท่าน

เวลาท่านเทศนาว่าการ อะไรสำคัญๆ หลวงตาจะบอกว่า สิ่งใดที่เป็นสำคัญ คำว่า “สำคัญของมัน” คือมันจะมีผลได้เสียกับผลการประพฤติปฏิบัติ ท่านจะบอกอันนี้สำคัญมาก ท่านพยายามไม่ยอมบอก ท่านบอกว่า ถ้าบอกไปแล้วมันจะเป็นสัญญา คือคนไปรู้ใจทยก่อน คนไปรู้ก่อนมันจะคาดจะหมาย การคาดการณ์มันจะเป็นผลลบกับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ นั่นคือทำให้มันยากขึ้น ทำให้มันติดพันมากขึ้น ทำให้มันแก้ไขได้ยากขึ้น ท่านจะข้ามไปๆ นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีความรู้จริงนะ

ฉะนั้น เวลาท่านเทศนาว่าการ ท่านจะบอกตรงนี้เป็นความสำคัญ ท่านจะข้ามไปๆ ท่านจะไม่บอก ท่านจะบอกแต่เหตุ นี่เวลาประพฤติปฏิบัติมา หลวงตาท่านบอกว่า เวลาท่านเทศน์หมดได้หมดพุง หมดได้หมดพุงคือท่านมาเปิดเผยๆ เปิดเผยขึ้นมาเพื่อขัดแย้งกับไอ้พวกที่มันกล่าวตู่ไ้

เวลาท่านเปิดเผยๆ เพราะไอ้คนที่กล่าวตุ่มักกล่าวตุ้ผิดๆ กล่าวตุ้แล้วอ้างอิงว่าหลวงปู่
 มั่นว่าอย่างนั้น หลวงปู่มั่นว่าอย่างนี้ ท่านก็จะเอาความจริงของท่านมาเทียบเคียง พอ
 เทียบเคียง มันก็เอามาเปิดเผยใช้ใหม่ พอเปิดเผยขึ้นมาเพื่อยืนยันกับผู้ทีกล่าวตุ้ ผู้ทีพูดโดย
 ทฤษฎี

ฉะนั้น เวลาพอท่านพูดออกมา มันเปิดเผยขึ้นมา คนทีประพฤติปฏิบัติ คนทีฟังธรรมๆ
 ของหลวงตา ท่านบอกว่าหมดไส้หมดพุงเลย หมดไส้หมดพุง ท่านก็ยังมีเกร็ด มีสิ่งสำคัญๆ เก็บ
 ไว้ของท่านอยู่เหมือนกัน

ฉะนั้น สิ่งทีเวลาจะปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมามันจะมีของมัน มันมีอาการของมัน มัน
 ต้องมีประสบการณ์ของจิตนะ

ฉะนั้น เวลาทีผู้ทีประพฤติปฏิบัติเรานั่งกัน เราประพฤติปฏิบัติกัน คนเขาบอกว่า เวลา
 ประพฤติปฏิบัติธรรมต้องมีความสุข จะต้องมีความสุข จะต้องสิ่งใดประสบความสำเร็จ มันจะ
 เป็นขั้นเป็นตอนของมันขึ้นไป แต่ถ้ามันมีปัญหาขึ้นมาแสดงว่าปฏิบัตินี้ผิด

การประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติไปมันจะมีอุปสรรคของแต่ละคนๆ
 อุปสรรคเช่นนี้มันเกิดมาจากจริตนิสัย เกิดมาจากเวรจากกรรมของจิต จิตทีมันสร้างสมมา จิตที
 เกิดเวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูมิมันสร้างเวรสร้างกรรมมาทุกดวงทั้งนั้นนะ แต่มันสร้างมามาก
 สร้างมาน้อยมันจะมีอุปสรรคแตกต่างกันไป ถ้ามีอุปสรรคแตกต่างกันไป ครูบาอาจารย์ทีท่าน
 ประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ วิปัสสนาธุระๆ ท่านจะกำหนดตรงนี้ กำหนดว่า เวลาจิตมันทำความ
 สงบของใจ ใจมันสงบจริงหรือไม่

เวลาจิตทีมันจะสงบลงมามันจะมีอุปสรรคของมันนะ ดูสิ อย่างทีว่าจิตทีคึกคะนอง
 หลวงตาท่านพูดบ่อย จิตทีคึกคะนองเวลามันเป็นไป ในประวัติหลวงปู่มั่นนะ เวลาหลวงปู่มั่น
 ท่านบอกให้ลงมาก็ลงไปได้ถุนเลย เวลาขึ้นก็ขึ้นไปบนหลังคาเลย

ไม่ใช่ ท่านให้ขึ้นมาบนเรือนไฉ่ ทำความสงบของใจก็เข้ามาที่ใจนี้ ไม่ใช่ลงไปที่ได้ บาดาลนั้น ไม่ใช่ทะลุขึ้นไปจนไปอยู่บนสวรรค์นั้น มันก็ไม่ใช่ทั้งนั้นนะ จิตของคนมันจะให้ มัชฌิมาปฏิปทาความสมดุลพอดีมันหาได้ยาก มันจะถล่ไปทางใดทางหนึ่ง มันจะถล่ไป ตลอด ฉะนั้น เวลาถล่ไป ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านจะแก้ตามนั้น

ฉะนั้น แนวทางปฏิบัติก็จะบอกว่า ถ้าเรากำหนดรู้ตัวพร้อมมันจะไม่เกิดนิมิต มันจะไม่ เกิดอะไรทั้งสิ้น

ไม่เกิดอะไรมันก็ได้อะไรเลย ใ้พวกเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พอจิตมันจะสงบ เข้ามา จิตมันจะเข้าสู่ความสงบสงัด มันก็มีอุปสรรคทั้งนั้นนะ ถ้ามีอุปสรรค มันจะเข้ามาสู่ที่ว่า เวลาเรานั่งไปแล้วตัวมันหมุน มันมีอาการรบกวน เพราะอะไร เพราะมันเป็นข้อเท็จจริงนะ

คนกินข้าวนะ ผัดนะ มันร้อนนะ มันเย็นจิตซี้ด มันไม่มีรสชาติ มันก็รู้ถึงรสของมัน ทั้งนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันจะเป็นไปมันจะเกิดวิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณ

วิตก วิจารณ์ เวลาพุทโธๆ วิตก วิจารณ์ แค่วิตก วิจารณ์ แค่บริหารจัดการใจ เหมือนตอนนีเขา เข้าพิตเนสกัน เขาออกกำลังกายกัน ก็แค่ออกกำลังกาย ร่างกายเรายังไม่แข็งแรงเลย จิตเรายัง ไม่ลงอะไรเลย แล้วมันจะเป็นไป มันก็มีของมันใช้ใหม่ บางคนทำแล้วไม่มันคงก็เลิกไป บางคน ทำแล้วถ้าพยายามฝึกหัดของตน มีความมุมานะ มันก็ประสบความสำเร็จ จิตก็เหมือนกัน พุท โธๆ มันจะมีอาการของมัน มีอุปสรรคของมันแล้วแต่อุปสรรคของคนคนนั้น

นี่เหมือนกัน ย้อนกลับมาที่คำถาม คำถามบอก เวลาเขานั่งแล้วตัวมันหมุน ตัวมัน หมุนนะ

ตัวมันหมุนๆ เพราะเวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยเวลาเป็นไข้ เวลามันวูบมันก็เป็นอย่างนี้ อาการของมัน คนเจ็บไข้ได้ป่วยโดยธรรมชาติมันยังเป็นเลย แล้วมานั่งสมาธิขึ้นมา ถ้ามันมี อาการหมุน อาการต่างๆ มันหมุน เราก็หาเหตุผลสิ เราหาเหตุผลของเรา เรากำหนดพุทโธของ เรา จิต เวลานั้นไปแล้วมันมีอาการรบกวนอะไรต่างๆ ไปร้อยแปด เราอยู่กับพุทโธ เห็นไหม

หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงตา ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพาศปฏิบัติขึ้นมาท่านล่วง
ไปแล้ว เวลาพระราชทานเพลิงศพแล้วเป็นพระธาตุทั้งนั้น ท่านบอกว่า **“ให้อยู่กับผู้รู้ ให้อยู่กับ
พุทธโธ ไม่เสียหาย”**

จิตของพวกเราให้อยู่กับผู้รู้ ให้อยู่กับพุทธโธ อากาที่มันจะเป็นไป อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ
เดี๋ยวมันจะหายไปเอง มันจะหายไปเองเพราะเราไม่วูบวาบไปกับมัน เราไม่ตื่นตื่นไปกับมัน เรา
ไม่ให้สิ่งใดมันมาแยกไปกับมัน อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ แล้วสิ่งที่เกิดขึ้น เราไม่ต้องการสิ่งนั้น
เราต้องการพุทธโธ เราต้องอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราอยู่กับผู้รู้ของเรา อยู่กับผู้รู้
อยู่กับพุทธโธ จะไม่เสียหาย

หลวงตา หลวงปู่มั่นท่านย้ำนักย้ำหนาเลย **“อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ มันจะไม่
เสียหาย ไม่เสียหาย”**

ไอ้ที่ออกไปรู้หนึ่งรู้หนึ่ง ออกไปนั้นละมันจะเสียหาย นี่ก็เหมือนกัน จิตมันหมุนๆ มันจะ
หมุน มันจะสิ่งใดก็แล้วแต่ เราไม่รับรู้สิ่งนั้น เราอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ แล้วมันจะดีขึ้น สิ่งที่เรา
เห็น เราอยู่ตรงนี้ ถ้าอยู่ตรงนี้แล้วมันก็ค่อยๆ ดีขึ้น ถ้าดีขึ้นมาแล้ว

เขาบอกว่า เขาจะพิจารณา ออกมาพิจารณาบ้าง ออกมาอย่างนี้ได้หรือไม่

ถ้าจิตสงบแล้ว เราปฏิบัติเพื่อให้จิตสงบ

นี่เขาบอกว่า อากาที่ต่อมาที่มันสงบมากจนรู้สึกว่ามีอะไรเลย

ไม่มีอะไรเลย มันต้องอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ พุทธโธจนพุทธโธไม่ได้ พุทธโธไม่ได้ เดี่ยวมันก็
คล้ายตัวออกมา มันต้องมีสติอยู่

ถ้าบอกว่า สงบจนไม่รู้อะไรเลย ไม่มีอะไรเลย

ระวังไว้ มันจะลงสู่ภวังค์ เวลาจิตที่มันหมุน มันหมุนมันก็ต่อต้าน ให้เราวิตกกังวล ให้
เราเข้าสู่ความสงบไม่ได้ แต่เวลามันถลำไปนะ มันก็บอกว่า **“ไม่มีอะไรเลย หาอะไรก็ไม่เจอเลย”**

นี่มันเป็นทั้งสองข้าง ไข้วจะเข้าก็เข้าไม่ได้ ติดไข้วหมุ่นๆ อยู่เนี่ย ไข้วพอจะเข้าไปก็หายไปเลย ไม่มีอะไรเป็นแก่นสารเลยหรือ มันต้องมีสิ เราพุทธโธเราก็อยู่กับพุทธโธของเรา ถ้าอยู่กับลมหายใจ เราก็อยู่กับลมหายใจของเรา จะละเอียดจะหยาบ เราก็รู้ของเราอยู่ ถ้าละเอียดมันก็จะละเอียด ละเอียดเพราะด้วยการกระทำของเรา ถ้ามันจะหยาบ หยาบ เราก็ยังรักษาใจของเราอยู่ อยู่ อย่างนี้ อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ อยู่กับสติสัมปชัญญะ รักษาตรงนี้เข้าไป

อาการต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นมันเป็นอุปสรรค เวลาจะทานข้าว ยกสำรับมา เรายังต้องมีฝา ซีปิดไว้กันแมลง กันทุกอย่างที่มันจะมาตอม นี่ก็เหมือนกัน เราจะกำหนดพุทธโธ เราใช้กำหนด ลมหายใจเข้าออกเพื่อจิตสงบ มันจะมีอุปสรรคทั้งนั้นนะ คนทำอะไรมันจะมีอุปสรรค แต่มี อุปสรรคแล้ว **อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ** ถ้าจิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

นี่พูดถึงว่า เวลาเขาถามถึงปัญหาของเขา ถ้าปัญหาของเขา ปัญหาเล็กๆ คน ปัญหา เขามีไว้ให้แก้ไข เพราะปัญหามันเกิดจากกิเลส กิเลสที่มันยุมันแห่ในใจนั้นละ เวลาการ ประพฤติปฏิบัติ สัจธรรมเป็นของจริงทั้งนั้น เป็นความดีทั้งนั้น แต่สิ่งที่มีปัญหาก็คือกิเลสมันยุ มันแห่ ถ้ากิเลสมันยุมันแห่ เราแก้ไขตรงนี้ แก้ไขตรงนี้ขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่พูดถึง การปฏิบัติ สองปัญหาแล้วนะ

นี่ปัญหาต่อไป ปัญหาต่อไปนะ อันนี้ปัญหาของพระเจ้าถามเรื่องปาราชิก

ถาม : “ปาราชิก”

กราบหลวงพ่อกี่เคารพ กระผมขอเมตตาถามหลวงพ่อบิณฑายปาราชิกของภิกษุชู้โลดัก ทรัพย์ที่มีมูลค่า ๕ มาสก ถ้าเทียบกับเงินไทยในสมัยปัจจุบันเท่ากับก๊บบาทของค่าเงินในปัจจุบัน อย่างเช่นในตำราของวัดบวรนิเวศวิหารท่านแสดงไว้ว่า เท่าน้ำหนักทอง ๒๐ เมล็ดข้าวเปลือก น้ำหนัก ๐.๕ กรัมของทอง เมื่อนำมาขายเป็นค่าเงินไทยแล้วได้เท่าไรเทียบกับราคาทองคำ ในขณะวันกระทำความผิดนั้น อย่างนี้ถูกต้องตามวินัยข้อนี้หรือไม่ครับ

ตอบ : ถูก ก็ถูกตามนั้น ถูกตามนั้น ทีนี้มันเป็นวัฒนธรรมมันเป็นประเพณีของชาวพุทธ เพราะชาวพุทธเมื่อก่อน ภาษามคธมันยังไม่ได้แปลเป็นภาษาไทย พอยังไม่ได้แปลเป็นภาษาไทย เมื่อก่อนนั้นการจารึกธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจารึกโดยอักษรขอม ฉะนั้นอักษรขอม ผู้ที่ศึกษาไม่ได้ ผู้ที่ไม่ได้ภาษาก็ไม่เข้าใจสิ่งนั้น สุดท้ายแล้วตอนหลังเราแปลกันมาแปลมาเป็นภาษาไทยโดยทางนักวิชาการเขาทำกันมา

ฉะนั้น สิ่งที่ขณะที่แปลไว้ สมัยนั้นสมัยที่ทองคำ ๕ มาสกเท่ากับข้าวเปลือก ๒๐ เมล็ด ราคาเท่ากับ ๑ บาท แต่ ๑ บาทในสมัยโบราณเราใจ เราก็เลยตีค่ากันว่า ถ้าเกิน ๑ บาท แต่ ๑ บาทนี้เป็น ๑ บาทสมัยสตางค์นะ ใช้เงินสตางค์กันนะ ๑ บาท แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ก็มีความมากขึ้น

แต่ทีนี้คำว่า “๑ บาทสมัยนั้น” เราก็พูดกันติดปากมาว่าพระเรามีค่าเท่ากับ ๑ บาท ลักทรัพย์เกิน ๑ บาท ขาดจากความเป็นพระ เป็นปาราชิก ขาดจากความเป็นพระ การลักทรัพย์ การฉ้อโกงราคา ๑ บาท ฉะนั้น ในปัจจุบันนี้ อย่างเช่นตำราวัดบวรนิเวศวิหารท่านแสดงไว้ว่าเท่ากับน้ำหนักทอง ๒๐ เมล็ดข้าวเปลือก น้ำหนักเท่ากับ ๐.๕ กรัมของทอง เมื่อนำมาขายเป็นค่าเงินไทยแล้วได้เท่าไรเทียบกับราคาทองคำในขณะวันที่กระทำผิดนั้น อย่างนี้ถูกต้องหรือไม่ครับ

ถูก อันนี้ถูกต้องถ้าเราวินิจฉัยกันแค่นี้ไง แต่ในการกระทำมันมีที่ไปที่ไปอีกเยอะแยะ คำว่า “มีที่ไปที่ไป” มีเจตนาหรือไม่มีเจตนา เป็นการลักหรือไม่เป็นการลัก นี่เขากันไปนะ นี่พูดถึงว่า เวลาเขาเกิดอริกรรมแล้วเขาสอบสวนกันมันก็เป็นกรณีอย่างนั้นไป

แต่ถ้ามันเป็นภาษาเรา เราบวชแล้ว เรามีเจตนา เราอยากทำคุณงามความดีของเรา เราไม่ทำสิ่งนี้เลย เราไม่ทำเลย

ฉะนั้น เวลาบวชในอุปัชฌาย์ นิสสัย ๔ อภยสิกขา ๔ คือสิ่งนี้ห้ามทำเลย ปาราชิก ๔ เขาจะบอกเลย ห้าม เพราะมันขาดจากความเป็นพระโดยอัตโนมัติเลย มันขาดจากความเป็น

พระ เราจะรู้หรือไม่รู้ มันขาดจากความเป็นพระไป ฉะนั้น ขาดจากความเป็นพระไป ขาดโดยที่เราไม่รู้ตัว ตาลยอดด้วน เราไม่ได้แล้ว ฉะนั้น เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนถึงปฏิบัติไปไม่ได้ ปฏิบัติไปแล้วมันอันตู่ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านถึงห้องตงนี้มาก ถึงห้องตงนี้มาก จะดูแลรักษา จะสั่งสอน ฉะนั้น เวลาเป็นปะขาวมาก่อนจะบอกว่าอะไรทำได้อะไรทำไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้แล้วไม่ควรทำ ถ้าไม่ควรทำ

แต่ถ้าอันนี้มันเป็นคำถามทางวิชาการ เขาบอกว่า “กราบหลวงพ่อกี่เคารพ กระผมขอเมตตาจากหลวงพ่อบิณฑบาตปาราชิกของภิกษุชื่อลักทรัพย์ ที่มูลค่า ๕ มาสก เทียบกับเงิน”

อันนี้อธิบาย อธิบายมันก็ต้องมีที่มาที่ไป ใจที่มาจากไหน ลัก ลักอะไร มีค่าเท่าไร แล้วทำอย่างไรถ้าเวลาลัก แต่ถ้ามันมีพระบางที่วิสาสะ คำว่า “วิสาสะ” เป็นพระที่รักกัน เป็นพระที่เป็นหมู่คณะกัน ใช้เงินกระเป่าเดียวกัน

ใช้เงินกระเป่าเดียวกัน คือว่าได้สิ่งใดมา มีพระที่วิสาสะนะ หยิบจับหยิบฉวยกันได้ แล้วเวลาพอล่วงผ่านไปแล้วมีปัญหาขัดแย้งกัน จะมาโทษว่าสิ่งนั้นเป็นปาราชิก มาแบบว่าหยิบของตนไปค่าเกิน ๕ มาสกอย่างนี้ไม่ได้ เพราะขณะนั้นนะวิสาสะขึ้นมาตั้งแต่ต้น แล้วมาผิดใจกันทีหลัง มันไม่ครบองค์ประกอบหรอก ใ้กรณีย่างนี้มันมี

ทีนี้เวลาที่พระที่ผิดใจกันแล้วจะคิดว่าใครทำผิดๆ ก็จะไปย้อนกลับมาที่วินัยนี้ไป ปาราชิก ๔ แล้วพยายามจะชักให้เข้าสู่ปาราชิก ๔

มันไม่เข้าหรอก มันไม่เข้าเพราะเจตนาเริ่มต้นมันไม่มาอย่างนั้น เจตนาเริ่มต้นเรามาเราวิสาสะกันมา เราเป็นหมู่คณะกันมา เรายกใครกันมา เราใช้เงินร่วมกันมา เวลามันผิดใจกันก็จะมายกให้เข้าไปกับปาราชิก ๔

ไม่ มันต้องมีเจตนาสมบุญที่ตั้งแต่ที่แรก ต้องมีเจตนาสมบุญว่าตั้งใจจะหิบบนของ
เขา แล้วก็หิบบนขึ้นมา หิบบนแล้วได้ไปแล้ว จบ ถ้าตั้งใจหิบบน ที่นี้คำว่า “ตั้งใจหิบบน
นวย” มันเพราะอะไรละ

มันเพราะกิเลส มันเพราะความอยากได้ ความต้องการของเขา ความต้องการของเขา
โดยคิดว่าลักทรัพย์ ลักของเขา ไม่มีใครรู้ใครเห็น แต่มันไม่ได้คิดถึงกรรมวินัยเลย กรรมวินัย ทำ
ที่ลับที่แจ้ง ไม่เกี่ยว ให้ผลเหมือนกันหมด

ฉะนั้น เวลาภิเลสมันปิดหูปิดตามันก็อยากจะทำ พอไปทำขึ้นมาแล้ว ไปทำโดยภิเลส
มันเร็ว พอภิเลสมันเร็ว ทำสมาธิมันแล้ว เวลาผลออกมา โอ้! ตาย ขาดจากความเป็นพระไปแล้ว
ฉะนั้น ใ้ภิเลสกับเราเวลามันอยู่ด้วยกันมันไม่เท่าทันมันไง แต่วินัยก็คือวินัยวันยังค่ำ ที่ลับที่
แจ้ง จะที่ไหน เป็นอย่างนั้นตลอด ไม่มีข้อยกเว้นใดๆ ทั้งสิ้น แล้วพอเป็นแล้วเรารู้หรือไม่รู้ละ ถ้ารู้
หรือไม่รู้ เห็นไหม

ในชาติปัจจุบันนี้ถ้าปาราชิก ๔ มันก็ปิดกั้นมรรคผล ถ้าปิดกั้นมรรคผลเฉพาะชาตินี้
ชาติต่อไปก็จบ ถ้าปิดกั้นมรรคผลแล้วมันก็ยังทำคุณงามความดีได้ ไปเกิดบนสวรรค์ได้ ทำอะไร
ได้ แต่มันปิดกั้นเรื่องวินัย มันไม่สะอาดบริสุทธิ์พอ นี่พูดถึงพระปฏิบัตินะ พระปฏิบัติห่วงเรื่อง
วินัยมาก ถ้าพระปฏิบัติจริงๆ นะ

เพราะเราอยู่ในวงการปฏิบัติ พระเพื่อนกันเขาพูดเลย พวกเรา ครูบาอาจารย์ มีความ
ภูมิใจในความเป็นพระป่า แล้วพอเป็นพระป่ามันก็ถือตัวถือตน ถือว่าตัวเองมีคุณงามความดี
เหนือเขา ทำสิ่งใดทำแต่ด้วยความตามใจของตัว จนเขานินทากันว่าป่าเถื่อน ไม่ใช่พระป่า
เพราะรู้เท่าทันกิเลส เป็นความป่าเถื่อน

โอ้โฮ! ฟังแล้วสะเทือนใจมาก นี่พระกับพระเวลาเราคุยกันนะ ฉะนั้น จะทำอะไร ถ้า
เป็นพระที่ดีมันก็ต้องเป็นพระที่ดีตั้งแต่เรา อย่าสำคัญตนว่าเป็นพระป่า พระป่าจะทำอะไรก็ทำ
แต่ตามใจตัว

เขามองดูว่ามันเป็นพระปา พระปาคือพระที่ระแวงระวังภัย พระปาคือพระที่เคารพ
 ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและ
 วินัยเป็นศาสดาของเราๆ เคารพในองค์ศาสนานี้ ถ้าเคารพในองค์ศาสนานี้ทำสิ่งใดต้องทำ
 ด้วยเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์

ความสะอาดบริสุทธิ์ๆ ของเรานะ แต่ความไม่รู้เท่า ทำไปๆ ทำไปแล้ว ถ้าเป็นวิสาสะ
 อะไร เวลารักกันชอบกันก็เห็นดีเห็นงามต่อกัน เวลาผิดกันขัดแย้งกันก็จะมาเพ่งโทษต่อกัน
 อย่างนี้ใช้ไม่ได้ เราต้องเสมอต้นเสมอปลาย ถ้าเริ่มต้นเสมอต้นเสมอปลายมันจะถูกต้องไป

นี่พูดถึงคำว่า “ปาราชิก” ปาราชิก ถ้าเขาทำ ใครคนใดทำด้วยความไม่รู้เท่า ทำโดย
 กิเลสตัณหาความทะยานอยากปิดหูปิดตาเขา คือปาราชิก เขาจะรู้ไม่รู้ มันมีผลโดยข้อเท็จจริง
 ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้น ไม่มีที่ลับ ไม่มีที่แจ้ง ไม่มีสิ่งใดทั้งสิ้น
 ตรงต่อธรรม ปฏิบัติตนสามัคคีธรรม ปฏิบัติธรรมตรงต่อธรรม ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติ
 ธรรมเพื่อคุณธรรม ปฏิบัติธรรมเพื่อแบบนี้ ไม่ใช่เอาเรื่องธรรมวินัยนี้มาเกี่ยวจับผิดกัน มาเกี่ยว
 ทำลายกัน มันเป็นไปได้ไม่ได้

ฉะนั้น ถ้าใครทำผิดไปแล้วมันเป็นกรรมของสัตว์ ใครทำผิดแล้วคนนั้นเป็นกรรมของ
 สัตว์ มันก็อยู่กับใจดวงนั้น ปิดไม่ได้หรอก ไม่มีที่ลับ ไม่มีที่แจ้ง ใครทำก็คือคนนั้นรับรู้ รับรู้มันก็
 เป็นของคนนั้น

แต่ถ้าเราไม่ได้ทำ หรือเราไม่เข้าใจแล้วทำสิ่งใดไป ถ้ามันไม่มีเจตนา มันแค่รำหมอง คีล
 ต่าง คีลพรัอย คีลทะลุ คีลขาด มันแค่รำหมอง เราให้เห็นโทษของกิเลสไป ให้เห็นโทษของกิเลส
 ใ้่นี้เราก็ระวังของเรา เราจะไม่ทำตามนั้น

นี่พูดถึงธรรมวินัย ธรรมวินัยนี้สำคัญนะ แต่เวลาพระปาเรา เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่
 มัน ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์บอกศีล ปาราชิก ๔ มันอยู่ในศีล ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓

อนิยต ๒ นิสสัคคีย์ ๓๐ แล้วก็ปาจิตตีย์ใช้ใหม่ ปาจิตตีย์แล้วก็เสขियะ มันสวดทุก ๑๕ คำ สวดทุก ๑๕ คำ แล้วของเรามันต้องรักษาของเรากันอยู่แล้ว ฉะนั้น เวลาศีล พระบวชแล้วต้องรู้

เวลาพระกรรมฐานเราเมื่อก่อนก่อนจะบวชต้องเป็นปะขาว ๔ ปี ๕ ปี จนท่องปาฏิโมกข์ได้ถึงให้บวชกันนะ มันรู้อยู่แล้ว ของรู้อยู่แล้ว มันของใกล้ตัว

ครูบาอาจารย์ท่านไม่พูดถึงสมาธิเลย เวลาหลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์นะ ศีลสมาธิ ปัญญา เวลาศีล ศีลก็เข้าใจกันอยู่แล้ว ศีลก็ต้องมีอยู่แล้ว พระเป็นพระก็ต้องมีศีล ๒๒๗ อยู่แล้ว มีศีลอยู่แล้ว แล้วเทศน์ก็สมาธิไปเลย

แต่เวลาเขาบอกว่า พระกรรมฐานต้องอธิบายเรื่องศีลก่อนสิ ศีลมันสะอาดบริสุทธิ์หรือไม่ ก็มาจ้ำจี้จ้ำไชกันเรื่องศีล ก็เทศน์ที่ศีล ก็เลยอยู่ระดับนี้ ไม่ขึ้นเข้าสมาธิ เราพูดสมาธิ เขาเลยบอกว่ามันตัดตอน เราเห็นพระเขาติเตียนกันอยู่ว่าพระกรรมฐานไม่ค่อยพูดเรื่องศีล

ศีลมันเป็นเรื่องปกติที่ควรต้องรู้ต้องมีอยู่แล้ว คนไทยต้องรู้กฎหมายไทย นี่ก็เหมือนกัน ศีลมันก็เรื่องของศีล แล้วเรื่องของสมาธิ สมาธิต้องทำให้ได้ ตอนนี้นำพูดถึงสมาธิ สมาธิก็เลยกลายเป็นมิจฉาไปเลย ว่างๆ ว่างๆ อะไรก็ไม่รู้ ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์อะไรกันเลย แล้วจะเป็นปัญญาขึ้นมาก็เป็นสัญญาทั้งนั้น ไปจำของครูบาอาจารย์มาแล้วก็กล่าวคู่กันไปบ่าบอคอแตก

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันเป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิริโก มีรู้เองเห็นเอง พูดไม่ได้เหออ รู้ขึ้นมาบนหัวใจ มันเหยียบย่ำกิเลส มันทำลายกิเลส ทำไมพูดไม่ได้ ถ้ามันพูดได้ เป็นจริงได้ มันปัจเจกตั้ง สันติปฏิริโก พวกกรรมฐานเรามันต้องมันคงอย่างนี้ ถ้ามันคงอย่างนี้มันก็สมบูรณ์ของเรา นี่พูดถึงเรื่องปาราชิก เอวัง